

Sygn. akt I C 587/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 listopada 2023r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Dominik Bednarski

Protokolant: sekretarz sądowy Milena Kachniarz

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2023r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) (...) (...) w G.

przeciwko: J. S.

o zapłatę

orzeka:

I. powództwo oddala;

II. ustala, że koszty procesu ponosi strona powodowa.

Sygn. akt I C 587/23

UZASADNIENIE

Powód (...) (...) – (...) w G., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł pozew przeciwko J. S. o zapłatę kwoty 20.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 22 września 2020 r. Domagał się też zasądzenia kosztów procesu.

Pozew zawiera uzasadnienie (k. 4 – 5). Podano w nim, że pozwana otrzymała dotację z Urzędu Pracy celem podjęcia działalności gospodarczej. Pozwana nie dopełniła warunków umowy, dlatego zobowiązana jest do zwrotu dofinansowania.

W dniu 5 stycznia 2023 r. wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając w całości żądanie pozwu (k. 22).

Od nakazu zapłaty pozwana wniosła sprzeciw zaskarżając go w całości (k. 34-36). Domagała się oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu. Wskazała, że w momencie składania wniosku o dofinansowanie zarejestrowana była jako bezrobotna i nie wykonywała żadnej pracy zarobkowej; nie miała świadomości, że nie spełniała warunków wymaganych przez powoda. Powołała się na art. 5 k.c.

W dalszym toku sprawy strony podtrzymały stanowiska.

Sąd rozpoznał sprawę w postępowaniu uproszczonym (k. 1).

Sąd ustalił, co następuje:

J. S. w dniu 16 lipca 2019 r. zarejestrowała się w (...) w G. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Taki status posiadała pierwotnie do dnia 22 września 2020 r. (dzień otrzymania dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej).

J. S. jest osobą zaangażowaną w niesienie pomocy osobom potrzebującym.

J. S. w dniu 12 lutego 2020 r. zawarła ze (...) siedzibą w G. umowę zlecenia. Przedmiotem umowy było opracowanie wniosku o grant finansujący projekt „Życie w harmonii”. Był to projekt podjęty i realizowany z myślą o osobach starszych wykluczonych społecznie. Oferował osobom starszym udział w warsztatach i wsparcie psychologa. Umowa przewidywała symboliczne wynagrodzenie w wysokości 200 zł brutto. Pozwana zawarła umowę celem zdobycia praktycznej wiedzy i doświadczenia w zakresie opracowywania wniosków o dofinansowanie. Stowarzyszenie, jako płatnik, zgłosiło pozwaną do ubezpieczeń jako osobę wykonującą umowę zlecenia w okresie od dnia 12 lutego 2020 r. do dnia 24 kwietnia 2020 r.

W dniu 17 września 2020 r. strony zawarły umowę o przyznanie J. S., jako osobie bezrobotnej, dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej. Na mocy kontraktu J. S. w dniu 22 września 2020 r. otrzymała od powoda kwotę 20.000 zł.

J. S. podjęła działalność gospodarczą, którą kontynuuje do chwili obecnej.

Pismem z dnia 23 listopada 2021 r. (...) poinformował pozwaną o dopełnieniu przez nią warunków umowy. Jednocześnie w piśmie złożono oświadczenie, że dopełnienie warunków umowy wyczerpuje wszelkie wzajemne roszczenia stron wynikające z umowy.

W dniu 14 marca 2022 r. do siedziby powoda wpłynęło pismo (...) w T., z którego wynika, że w okresie od dnia 12 lutego 2020 roku do dnia 24 kwietnia 2020 r. pozwana wykonywała inną pracę zarobkową (umowę zlecenie).

Decyzją Prezydenta G. z dnia 11 maja 2022 roku wstecznie pozbawiono pozwaną statusu osoby bezrobotnej od dnia 12 lutego 2020 r. z powodu podjęcia innej pracy zarobkowej (umowa zlecenie).

Pismem datowanym na dzień 29 czerwca 2022 roku (...) wezwał J. S. do zwrotu refundacji w kwocie 20 000 zł. Powód argumentował, iż w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie pozwana w istocie nie posiadała statusu osoby bezrobotnej.

Pozwana obecnie ma problemy ze zdrowiem. Współpracę ze (...) pozwana traktowała jako charytatywną i pierwotnie nie wiedziała, że dostanie jakiegokolwiek wynagrodzenie.

Pozwana w grudniu 2020 r. otrzymała z rąk Prezydenta G. wyróżnienie (...).

(**dowód:** okoliczności bezsporne, w tym informacyjne wysłuchanie pozwanej - protokół skrócony rozprawy w dniu 19 października 2023 r. - k 50; ponadto dowód: pismo ZUS z 10 marca 2022 r. - k. 9, decyzja – k. 10-10v., wezwanie do zwrotu refundacji – k. 12-13 akt, pismo powoda z dnia 23 listopada 2021r. – k. 14, umowa z dnia 17 września 2020 roku – k. 15-17v., informacja - k. 46)

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny należy uznać za bezsporny. Potwierdzają go dokumenty przedłożone przez powoda oraz informacyjne wysłuchanie pozwanej.

Ww. dokumenty nie były kwestionowane.

Powód nie zaprzeczył faktom, o których wspominała pozwana w sprzeciwie, tudzież podczas informacyjnego wysłuchania. Dlatego Sąd uznał te fakty za przyznane (art. 230 k.p.c.).

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kluczowe znaczenie – w ocenie Sądu - miało oświadczenie, jakie zostało złożone pozwanej w piśmie z dnia 23 listopada 2021 roku (k. 14). W piśmie tym (...) poinformował J. S. o dopełnieniu przez nią warunków umowy, jednocześnie oświadczając, że dopełnienie warunków umowy wyczerpuje wszelkie wzajemne roszczenia stron wynikające z kontraktu. Jak stanowi art. 60 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli).

Powód w ww. piśmie skutecznie złożył pozwanej oświadczenie nie tylko wiedzy, ale również woli. Można bronić zapatrywania, że po złożeniu przez powoda rzeczowego oświadczenia, został on wprowadzony przez pozwaną w błąd. Błąd polegający na tym, że w chwili składania oświadczenia powód nie wiedział, iż pozwana w dacie zawarcia umowy o dofinansowanie nie posiadała statusu osoby bezrobotnej. W takiej sytuacji powodowi przysługiwało uprawnienie do złożenia oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych wady oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu (art. 86 k.c. w zw. z art. 88 k.c.). Powód z tego uprawnienia nie skorzystał i nie złożył pozwanej w terminie jednego roku od wykrycia błędu stosownego oświadczenia, a co za tym idzie uprawnienie do uchylenia się wygasło, a oświadczenie złożone w piśmie z dnia 23 listopada 2021r. pozostało skuteczne (art. 88 § 2 k.c.).

Niezależnie od powyższego uwzględnieniu powództwa sprzeciwiała się treść artykułu 5 k.c. Zasądzenie żądanej kwoty **nie byłoby zgodne z zasadami współzycia społecznego** (zasadami słuszności i elementarnej sprawiedliwości), biorąc pod uwagę motywację pozwanej przy zawieraniu umowy zlecenia, warunki tego kontraktu (zwłaszcza symboliczne wynagrodzenie), dotychczasową działalność pozwanej w charakterze wolontariuszki oraz jej aktualny stan zdrowia.

Zasądzenie roszczenia nie byłoby też zgodne ze **społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa** do żądania zwrotu udzielonej pomocy. Wsparcie umożliwiło pozwanej rozpoczęcie działalności gospodarczej, którą kontynuuje do dzisiaj. Obowiązek zwrotu kwoty 20.000 zł mógłby ową działalnością zachwiać – w ostateczności - uniemożliwić ją. Strony powróciłyby do swoistego „punktu wyjścia”, to jest do bycia przez pozwaną osobą bezrobotną, która - co do zasady - stanowi finansowe obciążenie dla budżetu państwa (zob. też uzasadnienie i wyrok Sądu Rejonowego w Kutnie z 12 stycznia 2017 r., sygn. akt I C 471/16).

Sąd Rejonowy stoi na stanowisku, że przedmiotowa sprawa to wręcz modelowy przykład procesu, w którym żądanie pozwu powinno być oddalone z zastosowaniem art. 5 k.c.

Dlatego orzeczono jak w punkcie I. wyroku.

W II. wyroku wzięto pod uwagę zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.) oraz fakt, iż pozwana - w przeciwieństwie do powoda - jakichkolwiek kosztów procesu dotychczas nie poniosła. Dlatego ustalono, że koszty te ponosi strona powodowa.